

Prof. dr.sc. Bojan Baletić, dia
Arhitektonski fakultet
Sveučilište u Zagrebu

Program za dekana za razdoblje 2022.-2024.

Uvod

Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu najstarija je visokoškolska ustanova za obrazovanje arhitekata i urbanista u Republici Hrvatskoj. Studij arhitekture u Hrvatskoj započeo je akademske godine 1919./20. na Visokoj tehničkoj školi u Zagrebu. Institucionalne promjene nisu utjecale na kontinuitet podučavanja arhitekture. Visoka tehnička škola postala je Tehnički fakultet, koji se razdvojio na više fakulteta a kontinuitet se nastavio kroz AGG fakultet da bi 1962. nastao Arhitektonski fakultet.

Proteklih 30 godina on je i matična ustanova za obrazovanje dizajnera. Studij arhitekture i urbanizma u Zagrebu jedan je od tri postojeća studija u Hrvatskoj. Dugogodišnji uspješni rad ove visokoškolske ustanove rezultirao je stjecanjem pozitivne akreditacije i uvrštavanjem, u posljednjih nekoliko godina, među 50-tak prestižnih škola arhitekture u Europi.

Misija Arhitektonskog fakulteta je razvoj arhitekture u Hrvatskoj kroz unapređenje discipline arhitekture i urbanizma, kroz osiguravanje budućih generacija kompetentnih i kreativnih mladih ljudi, te razvijanje kulture građenja i življenja kroz projekte, odnosno realizacije. Sa Studijem dizajna ova je misija proširena i razvojem kulture oblikovanja.

Arhitektonski fakultet već deset godina provodi sva tri stupnja obrazovanja arhitekata usklađena s načelima Bolonjske reforme. Fakultet ima oko 140 zaposlenih nastavnika i preko 1000 studenata. Odnos broja studenata po nastavniku predstavlja značajnu kvalitetu ove škole. On je podloga pedagoškoj izvrsnosti koju ova škola razvija. Druga još važnija pretpostavka za nastavu su sami nastavnici. Važno je za školu da veliki dio nastavnika predstavljaju ugledna imena arhitektonske i dizajnerske struke u Hrvatskoj. Otvorenost škole prema suradnji s ostalim međunarodnim školama u prethodnim desetljećima uspostavila je njezin ugled i potencijal za još intenzivniju razmjenu. Studenti našeg fakulteta osposobljeni su za uključivanje u međunarodne razmjene i profesionalne procese.

Na Arhitektonskom fakultetu istraživački se kapacitet uspostavlja već kroz nastavu u diplomskom studiju, a u potpunosti se razvija kroz doktorske studije. Usprkos financijskim ograničenjima Arhitektonski fakultet zadržao je vitalnu publicističku aktivnost koju su sadašnja i prethodne uprave svesrdno podupirale otvarajući tako prostor širenju saznanja i razmjeni mišljenja. Udruge i inicijative povezane s fakultetom izuzetno su aktivne i promiču stručna znanja u društvu.

Pored nastave i istraživanja Arhitektonski fakultet ostvaruje preko svojih zavoda i važnu stručnu aktivnost. Stručna djelatnost ključna je za razvoj fakulteta jer omogućuje kreativno i stručno djelovanje njegovih nastavnika. Brojne nagrade i priznanja koja su nastavnici zaslužili za svoja autorska djela doprinose ukupnom ugledu ove institucije. Ova aktivnost je važna jer dopunjuje i financijsku bilancu fakulteta i omogućuje mu stabilno poslovanje.

Pregled aktivnosti u dekanskom mandatu 2020.-2022.

U svom programu za dekana prije dvije godine naveo sam neposredne i dugoročne izazove. Neposredni su bili novi ustroj fakulteta vezano na integraciju Studija dizajna, poslovanje fakultetskih zavoda, organizacije istraživačke djelatnosti, te projekcija kadrovskih potreba i s njom vezani koeficijenti. Dugoročne izazove predstavljalo je unaprjeđenje nastave u skladu s akreditacijskim preporukama koje uključuje nova znanja, međunarodnu suradnju i razmjenu. Ovdje su također istaknute prostorne potrebe za studij, te osiguranje i korištenje fakultetskog vlasništva. Navedena je i društvena prepoznatljivost Arhitektonskog fakulteta kao važan cilj.

Niti dva mjeseca od predaje programa za dekana zahvatila nas je pandemija Covid 19 i doživjeli smo 22.3.2020. potres u Zagrebu. Pandemija nas je natjerala na rad od kuće, dok je potres izazvao štetu na zgradi fakulteta koju će potres na Banovini progresivno povećati. U tim okolnostima svi su prioriteti i planirane aktivnosti morale doživjeti redefiniciju do početka mandata.

Pandemija

Naš mandat započeo je pokušajem da se nastava vrati u prostor fakulteta. Kako bi to ostvarili poštujući epidemiološke preporuke nužno je bilo preoblikovati satnicu. Nažalost rast broja oboljelih nas je ponovno natjerao na rad od kuće. U zimskom semestru 20./21. uspjeli smo s prvom godinom svega dva mjeseca održati nastavu odnosno vježbe u kontaktnom obliku prije prelaska na on-line nastavu. Kontinuitet direktne komunikacije ostvarivao se kroz konzultacije s manjim grupama studenata. I sljedeći je semestar odrađen online. Tek smo zimski semestar ak.god. 21./22. uspjeli, zahvaljujući pojavi cjepiva i relativno dobroj procijepljenosti, odraditi na fakultetu u klasičnom obliku uz nužan dio online predavanja. Očekujemo da će sličan biti i idući semestar. U retrospektivi možemo konstatirati da je nužni prelazak na online nastavu bio brz i efikasan, ali da ne može nadomjestiti direktnu komunikaciju nastavnika i studenta koja se njeguje u provedbi studija i radionica. I nastava na doktorskom studiju u zadnjih tri semestra provedena je online što je smanjilo među polaznicima uobičajeni intenzitet međusobne razmjene iskustava koji je važan dio procesa.

U opisanom razdoblju smanjen je i intenzitet rasprave na tijelima fakulteta. Sva su fakultetska vijeća u proteklih godinu i pol dana održana online. Kako bi se održala razmjena stručnih informacija unutar naše akademske zajednice pokrenut je projekt AF newslettera koji uspješno izlazi već godinu dana i šalje se na adrese unutar i izvan fakulteta. Pojedini sastanci u manjem broju održavali su se prema potrebi.

Unaprjeđenje sastavnice

Moram istaknuti Povjerenstvo za unaprjeđenje institucije koje se tijekom prve polovice prošle godine češće sastajalo kako bi raspravilo i uskladilo razmišljanja o ustroju fakulteta. Želim podsjetiti da je u proteklih deset godina status Studija dizajna promijenjen i on je postao sastavni dio Arhitektonskog fakulteta. Taj je proces u nekoliko posljednjih godina generirao dosta nesporazuma i nejasnoća, a u rasprave je bio uključen i rektorat. Kao rezultat tog procesa uspostavljena je interna nesimetrična struktura koja dugoročno ne može biti dobro rješenje. Sa strane Studija dizajna postojalo je nezadovoljstvo jer početna očekivanja nisu ispunjena. Povjerenstvo je u proljeće obnovilo rad i nakon konstruktivnih rasprava formiralo prijedlog kojim bi se uspostavila simetrija u strukturi fakulteta i raspravilo o nazivu institucije. U jesen je trebalo pokrenuti širu raspravu o prijedlogu ali zbog složenih okolnosti to je odgođeno na ljetni semestar 2022. godine.

Nastava

Re-akreditacijski postupak koji je proveden 2018. godine upozorio je u svojim preporukama na neke nedostatke. Dio tih primjedbi možda su tema jasnijeg tumačenja ili objektivnih okolnosti ali dio njih je takav da smo se morali sustavno posvetiti iznalaženju boljih rješenja. Jedna od bitnih primjedbi je da nismo provodili i pratili preporuke iz prethodnih akreditacija. Stoga smo uz vodstvo prodekana za nastavu prof. Justića tijekom 2021. godine izradili traženi akcijski plan koji je podloga za promjene u nastavnom planu studija Arhitektura i urbanizam. Akcijski plan usklađen je i sa programom studija Dizajna. Pored primjedbi akreditacijskog povjerenstva, uzete su u obzir primjedbe studenata i iskustvo nastavnika. Prihvaćeni akcijski plan praćen je redefiniranjem prostornih uvjeta za nastavu, analizom opterećenja u skladu s kolektivnim ugovorom koji je pripremljen u jesen 2021., te u studenom prošle godine dovršenim pregledom koeficijenata iz kojeg se čita kadrovsko stanje i potrebe do kraja desetljeća.

Posebno je bilo važno sagledati dinamiku odlaska naših uglednih profesora u mirovinu u kontekstu velike smjene generacija na fakultetu. Analiza potreba nastave i istraživanja bila je podloga za definiranje uredne tranzicije. Odlukom dekana iz rujna 2021. definiran je model produživanja radnog odnosa. Koeficijenti koji su oslobođeni omogućuju sustavno napredovanje mlađih kolega i primanje novih. U vremenu pred nama trebati će jasno definirati profil nasljednika potrebnih fakultetu.

Istraživanje

Istraživačka djelatnost na fakultetu je raznorodna ali vrlo fragmentirana. Na i pri fakultetu je gotovo dvjesto aktivnih istraživača. Navedene istraživačke potencijale i kapacitete na fakultetu potrebno je prepoznati, povezati i uspješno organizirati. Kako bi smanjili disperziju tema pripremili smo interni raspis za male projekte na način da su usklađeni s tematskim određenjima institucijskog projekta. U slijedećem koraku treba institucijski projekt, Zavod za istraživanje, razvoj i inovacije i doktorski studij međusobno bolje povezati radi sinergijskog učinka.

U okviru istraživačke djelatnosti obavljani su i slijedeći zadaci: pored postojećeg dva su nova specijalistička studija (Graditeljsko naslijeđe u suradnji sa GAF u Splitu i BIM tehnologije) pripremljena i poslana u proceduru. Formirano je i vijeće specijalističkih studija za koordinaciju i usklađivanje tema i nastavnog standarda. Predložen je i održivi model stipendiranja dokorskog studija za mlade članove fakulteta.

Usprkos pandemiji intenzivirala se međunarodna suradnja i umrežavanje. Posebno su bile aktivne inicijative na temu EU programa New European Bauhaus. Među institucijama prepoznati su mogući partneri za buduće projektne prijave. U suradnji sa EAAE raspravljalo se o istraživačkim praksama na školama arhitekture i profilu doktorskih studija što je ponovno aktiviralo raspravu o mogućnosti organizacije dokorskog umjetničkog studija.

Aktivnosti nakon potresa

Potresi u Zagrebu i na Banovini i njihove posljedice mobilizirali su nastavnike fakulteta da stručno pomognu, ali da se bave temom urbane obnove i kroz nastavu i istraživanje. Sudjelovali su na pripremi Zakona, na pregledima i uklanjanju šteta, u pisanju priručnika kao stručnih podloga za djelovanje, predlagali tipske projekte, bili aktivni u arhitektonskim stručnim tijelima, u okviru obnove uključili se u izradu projektne dokumentacije za povijesne zgrade, sudjelovali u radu državnih tijela, te promovirali stavove arhitektonske struke u medijima. U nastavi su formirani projektni i urbanistički zadaci vezani na obnovu Zagreba i Petrinje. Kroz istraživanje problema nastale su studije koje će usmjeravati dugoročnu obnovu Zagreba i Petrinje. Možemo reći da je, stjecajem neželjenih okolnosti, Arhitektonski fakultet postigao naglašenu društvenu prepoznatljivost. Uspostavljena je

intenzivna suradnja na post potresnim zadacima s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Ministarstvom prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvom kulture i medija, Gradom Zagrebom, Gradom Petrinjom, Fondom za obnovu, Zavodom za prostorno uređenje GZ i agencijom REGEA.

Cjelovita obnova AGG zgrade

Zagrebački potres i naknadni petrinjski oštetili su zgradu fakulteta. Prvim pregledima činilo se da oštećenja nisu velika jer zgrada iz 1939. godine ima konstrukciju od armiranog betona. Naknadnim uvidima i modeliranjima utvrđeno je da nema dovoljnu otpornost na potres. U proljeće 2021. Ministarstvo znanosti i obrazovanja raspisalo je poziv za konstrukcijsku i cjelovitu obnovu javnih visokoškolskih i istraživačkih zgrada temeljenu na sredstvima iz EU fondova. Prema sporazumu triju fakulteta koji koriste zgrade u Kačićevoj 26 prijavu je podnio Građevinski fakultet a ugovor o korištenju 203 milijuna kuna potpisan je u srpnju 2021. godine. Nakon javne nabave odabrane su firme koje će izraditi tehničku dokumentaciju za obnovu glavne i dvorišne zgrade fakulteta. Kako bi komunikacija između uprave fakulteta i izrađivača dokumentacije (arhitekata, konstruktera, projektanata zaštite od požara, projektanata instalacija) bila što efikasnija doc. Lea Pelivan je zamoljena da pripremi predloženu programsku skicu i prati razvoj dokumentacije. Kolege Marin Duić i Alan Braun su zamoljeni da izrade konzervatorsku studiju za zgradu. Tehnička dokumentacija dovršena je do kraja siječnja 2022. a dva tjedna nakon toga biti će pripremljeni troškovnici za raspis javne nabave za izvođača radova. U programsku skicu je uključena zamjena prostora s Geodetskim fakultetom temeljem Pisma namjere kojeg su potpisali dekani Arhitektonskog i Geodetskog fakulteta. Temeljem njega će se izraditi prijedlog sporazuma između tri fakulteta koji precizno definira prostore koje koriste pojedini fakulteti. Ovom zamjenom prostora prostor za nastavu se povećao za 50% u odnosu na postojeći. Na taj su način stvorene pretpostavke za unaprjeđenje pedagoškog procesa. Tako obnova Fakulteta predstavlja povijesnu priliku za povećanje sigurnosti zgrade ali i njezine funkcionalnosti.

Privremeni prostor za nastavu

Detaljnim uvidom u početne rezultate modeliranja konstrukcije u rujnu 2021. postalo je jasno da će zahvati na zgradi biti većeg obima i da će trebati iseliti zgradu fakulteta kako bi se radovi mogli obaviti. Početkom listopada organiziran je sastanak u velikoj dvorani AGG s predstavnicima nadležnih ministarstava i Grada Zagreba na kojemu se raspravilo o potrebama većeg broja fakulteta za prostorima za privremeno korištenje ali je završio bez konkretnih prijedloga. Vlastitom analizom mogućih raspoloživih prostora u Zagrebu zaključeno je da bi prostor ispod sjeverne tribine Dinamovog stadiona bio interesantan. Do danas je obavljeno više neformalnih razgovora s upravom Grada i dobivena je načelna suglasnost gradonačelnika Tomaševića. Tome je prethodio i dogovor uprave grada i kluba Dinamo o planovima za izgradnju novog stadiona. S naše strane napravljene su analize mogućnosti korištenja prostora, te potrebnih zahvata da se on privede svrsi. Na tome rade kolege Tin Franić, Vladimir Kasun, Tihomir Rengel, Zoran Veršić te Goga Domić. Formalni zahtjev prema gradu za privremenu dodjelu prostora biti će upućen početkom veljače.

Preseljenje

Planovi za preseljenje započeli su u listopadu. Poslove oko preseljenja koordinira kolega Željko Pavlović. Formirano je i povjerenstvo koje vodi kolegica Ana Mrđa s namjerom da asistira u pregledu, pakiranju i označavanju vrijedne arhivske građe koja se nalazi po kabinetima. Do sada je većina fakultetske arhive prebačena u certificirana spremišta uz suglasnost Državnog arhiva. Sadržaj kabineta planira se preseliti do kraja veljače, a nakon sređivanja privremenog prostora prebaciti će se nastavni namještaj i oprema. Procjena obima selidbe za Af dana je kroz slijedeće pokazatelje:

6000 kutija, 60 tura vozilom i cca 15 dana. Očekivanje uprave je da se druga polovica ljetnog semestra održi u prostoru sjeverne tribine Dinamovog stadiona. Lokacija je izvrsna za potrebe nastave jer je blizu javni prijevoz a studentski restorani se nalaze na obližnjem Ekonomskom fakultetu i na Agronomskom odnosno Šumarskom fakultetu.

Zavodi

Prije dvije godine, uvođenjem novog zavoda - Zavoda za istraživanje, razvoj i inovacije, što je bila opće podržana inicijativa, stvorile su se nejasnoće oko raspodjele vrste poslova među zavodima. Na početku ovog mandata dogovorili smo osnovne principe provođenja stručnih poslova unutar fakulteta i nadležnosti naših zavoda. U pripremi je prijedlog organizacijske strukture ZIRI-a i njegova uloga u strukturi fakulteta.

Zavodi koji se bave stručnim poslovima proteklih su godina imali problema u poslovanju. Glavni je razlog smanjeni obim posla ali i činjenica da dio nastavnika svoju stručnu djelatnost, uz formalno dopuštenje uprave, obavlja kroz privatne arhitektonske urede. Kako bi poslovao pozitivno nužno je bilo smanjiti režijske troškove zavoda, što se ostvarilo boljom internom organizacijom ali i povećanjem obima posla koji se radi preko zavoda. Prema trenutnim financijskim pokazateljima stanje u zavodima je pozitivno s tendencijom rasta.

Financijsko stanje Af

Navedeni poslovi uređenja privremenog prostora i selidba predstavljati će ozbiljan trošak. Dio troška će trebati pokriti iz sredstava fakulteta. Ovo će biti moguće jer financijsko stanje na kraju 2021. godine pokazuje pozitivnu bilancu koja je preko deset puta veća od one na kraju 2020. godine.

Planirane aktivnosti u mandatnom razdoblju 2022.-2024.

U narednom mandatnom razdoblju nužno je sve započete aktivnosti uspješno privesti kraju.

Ključni prioriteti su:

- dovršetak cjelovite obnove zgrade
- implementacija novog ustroja fakulteta
- provođenje promjene u nastavnom planu
- povećanje broja međunarodnih istraživačkih projekata
- unaprjeđenje rada fakultetskih zavoda

Osiguravanje prostornih uvjeta

Početak narednog dekanskog mandata Arhitektonski fakultet će djelovati u privremenom prostoru ispod sjeverne tribine Maksimirskog stadiona kojeg će dijeliti sa Građevinskim i Geodetskim fakultetom. Pripreme za prilagodbu tog prostora su u tijeku i preseljenje je planirano u travnju 2022. Fakulteti planiraju koristiti privremeni prostor do kraja 2023. godine kad se očekuje kraj radova na obnovi zgrada u Kačićevoj ulici 26. Tijekom boravka od godinu i pol dana na lokaciji u Maksimiru, u prostorima s industrijskim šarmom, naš će prostorni standard biti niži nego u matičnoj zgradi, ali dobrom organizacijom, nastavni proces bi se trebao odvijati bez bitnih kompromisa. Svi se nadamo da će do slijedećeg mandata razdoblje pandemije proći i da ćemo se vratiti tradicionalnim oblicima provođenja nastave. Novu lokaciju smatramo poticajem za nove urbanističke i projektantske zadatke koji bi mogli pomoći u raspravi o razvoju područja Maksimir – Svetice.

Tijekom boravka u privremenom prostoru nužno je aktivno pratiti obnovu zgrade fakulteta kako bi ona završila u definiranom financijskom okviru ili u onom kojeg će Ministarstvo znanosti i obrazovanja prihvatiti kao korekciju. Svakako treba pratiti radove kako bi se u provedbi tehničke dokumentacije postigla željena funkcionalna i oblikovna razina. Po završetku radova trebati će pripremiti prostor za povratak zaposlenika i nastavnih aktivnosti u zgradu. Biti će nužno osigurati dodatna sredstva kojima će se opremiti pojedini prostori. Kada se obnovljena zgrada stavi u funkciju trebala bi zadovoljiti današnje seizmičke, energetske i protupožarne zahtjeve, te omogućiti bolji prostorni standard, posebno za potrebe nastave. Na ovaj način zgrada koja je uspješno služila 80 godina spremna je za idućih 80.

Paralelno s navedenim aktivnostima, u ovome se trenutku radi na dva projekta kojima se priprema tehnička i investicijska dokumentacija za razvoj novih fakultetskih centara. Ako fakultet bude uspješan u apliciranju za provedbena sredstva u narednom mandatnom razdoblju formirati će se CIRI - Centar za istraživanje, razvoj i inovacije, u prizemlju dvorišne zgrade fakulteta i Centar pametnih urbanih i ruralnih prostora – inovativna urbanistička i arhitektonska rješenja za povećanje energetske učinkovitosti u tradicijskim i zaštićenim cjelinama, koji će biti smješten u novoj zgradi u Motovunu na mjestu ruševnog objekta. Oba navedena centra bi se trebala dovršiti i staviti u funkciju u narednom mandatnom razdoblju.

Rješavanjem statusa zgrade u Klaićevoj ulici koja je vlasništvo AGG fakulteta, a korištena od strane Grada Zagreba za smještaj srednjih škola, moći će se planirati buduće prostorno proširenje fakulteta koje bi omogućilo i prelazak Studija dizajna na adresu Kačićeva 26. Držimo da se ovaj problem može riješiti dogovornim putem i spremni smo ući u konstruktivni dijalog s upravom Grada.

Unaprjeđenje institucije

Temeljem zaključaka šire rasprave o prijedlogu unaprijeđene strukture institucije i njezinog naziva, biti će potrebno u jesen 2022. izvršiti izmjene u Statutu fakulteta i uhodati način rada predloženih fakultetskih tijela. Vjerujem da će predložena struktura ukloniti nesporazume i nepovjerenje te osigurati da fakultet bolje funkcionira i posveti se suvremenim pedagoškim i profesionalnim izazovima.

Promjene u nastavnom planu

Nakon stresa izazvanog preseljenjem potrebno će biti vratiti se raspravi o promjenama i poboljšanjima nastavnog plana naših studija. Sve su potrebne podloge pripremljene: akcijski plan, analize, prijedlozi studenata i iskustvo nastavnika. Generalni je zahtjev smanjenje opterećenja ali i veća integracija sadržaja. Obnova zgrade omogućila nam je 50% povećanje prostora za nastavu tako da je omogućen bolji pedagoški standard. Planirani vremenski okvir za to je jesen 2022. Uspješnim dovršetkom ovog procesa fakultet će biti spreman na novu re-akreditaciju koja se očekuje 2023. godine.

Istraživački rad

Nužno bi bilo povećati broj kompetitivnih projekata. Donedavna dva HZZ projekta su premalo za naš fakultet. Bilo bi nužno da svaka katedra unutar sebe ima barem jedan HZZ projekt koji bi omogućio održavanje istraživačke dinamike i infrastrukture, te razvoj istraživačkog i nastavnog pomlatka. Isto vrijedi i za EU projekte. Poduzete promjene u pripremi i vođenju malih projekata u sklopu institucijskog projekta trebale bi omogućiti da oni budu u funkciji provjere i inkubiranja ideja koje će se kasnije ponuditi kao tema za uključivanje u složene EU projekte. Stoga je ključno održavati veze sa

srodnim institucijama u Europi i stvarati potencijalne partnerske odnose. Program Zelenog plana i Novog europskog Bauhausa predstavljaju izazov i daju inspirativni okvir za razvoj istraživačkih tema.

U narednom razdoblju treba istraživačku infrastrukturu dodatno unaprijediti. Osigurati sredstva za stabilno izlaženje znanstvenog časopisa *Prostor* i sredstva za Fond za financiranje poslijediplomskih školarina za naše zaposlenike. Nakon dobivenih dopusnica, što prije treba pokrenuti dva nova specijalistička studija koja su od interesa za procese potresne i urbane obnove u Hrvatskoj (Graditeljsko naslijeđe, BIM tehnologije). Treba pripremiti pretpostavke za doktorski znanstveni studij na engleskom jeziku. Također, raspraviti i ugraditi sva pozitivna iskustva vezana na specifičnosti procesa arhitektonskih istraživanja.

Proces preseljenja pružio nam je uvid u broj i obim vrijednih arhiva koje postoje na arhitektonskom fakultetu. Površna inventura upućuje na potrebu prijave važnog projekta digitalizacije ove vrijedne građe kako bi bila očuvana i stavljena na uvid. Tu vidimo moguću suradnju s Državnim arhivom koji je opremljen za takve poslove. U tom kontekstu treba posebno nastojati održati kontinuitet dugogodišnjeg projekta *Atlasa arhitekture*. Također treba razmotriti mogućnost da se za potrebe umjetničkih istraživanja obnovi izlaženje *Acta Architectonica*.

Djelovanje fakultetskih zavoda

Temeljem prijedloga ustroja, te osiguranjem formalnih pretpostavki, u narednom je razdoblju nužno jače razviti djelovanje Zavoda za istraživanje, razvoj i inovacije. ZIRI bi bio nadležan za aktivnosti oko prijave i provedbe malih i kompetitivnih istraživačkih projekata, koordinaciju prijave i realizacije razvojnih programa, te praćenje rada i poslovanja fakultetskih centara (Zagreb, Split, Motovun).

U sljedećem razdoblju trebalo bi pojačati stručni rad u zavodima kako bi stekli dugoročnu financijsku stabilnost i obogatili institucionalni portfolio. Potrebno je stvoriti efikasan model suradnje između fakulteta i arhitektonskih ureda personalno vezanih na fakultet, kako bi taj ekosustav bio na korist svih. Napokon, potrebno je razmotriti stvaranje Zavoda za dizajn ako za to postoji želja i potreba.

Akademski i društveni uloga Arhitektonskog fakulteta

Zagreb i Hrvatska

Akumulirana i objedinjena znanja na Arhitektonskom fakultetu izvor su ekspertiza i stručnih analiza. Nužno je intenzivnije uključiti ova znanja za potrebe razvoja Hrvatske. Teme poput obnove, urbanog razvoja, energetskog certificiranja, razvoja sveučilišnih sadržaja, rješavanja urbanih problema velikog mjerila, rješavanje urbanih problema malog mjerila, potpora lokalnim zajednicama pri prijavi projekata za strukturne fondove EU samo su neke od dosadašnjih aktivnosti. Kako bi se ove aktivnosti pojačale potrebna je i jača institucionalna prisutnost i povezanost s lokalnim zajednicama, te upravom i javnim ustanovama.

Podizanje studija arhitekture na drugim sveučilištima u Hrvatskoj i izvan nje

Trenutno u Hrvatskoj postoje tri studija arhitekture: zagrebački, splitski i osječki. I novoosnovani mostarski studij arhitekture je dio mreže. Proteklih godina interes za otvaranjem novih studija je izrazio i Sveučilište u Rijeci. Ovaj interes za otvaranjem studija arhitekture je hvalevrijedan i razumljiv no stvara obaveze prema Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu. Trenutno naši nastavnici

obavljaju nastavu u Osijeku i Mostaru. Da bi taj projekt bio održiv nužno je adresirati duljinu našeg angažmana, način njihovog kadrovskog ekipiranja i financijske pretpostavke.

Zajedno s Hrvatskom komorom arhitekata nužno je pažljivo ocijeniti utemeljenost potrebe za novim studijima kako se ne bi narušila obrazovna razina ili došlo do zasićenja tržišta arhitektima što bi imalo negativne posljedice po struku.

Odnosi sa studijem arhitekture u Splitu su jako dobri. On se može dalje unaprijediti i kroz zajedničke nastavne programe i stručne projekte. Međusobna razmjena nastavnika je potrebna i dobrodošla. Obnavljanje poslijediplomskog studija o graditeljskom naslijeđu i njegovo kombinirano održavanje u Zagrebu i Splitu, mogao bi biti važan zajednički projekt.

Sveučilište u Zagrebu

Kao sastavnice Sveučilišta u Zagrebu obaveza je Fakulteta pridonositi njegovom ugledu i prepoznatljivosti u zemlji i svijetu. U svom djelovanju Fakultet treba poštivati akte Sveučilišta i doprinijeti ostvarivanju njegovih strategija. Fakultet djeluje u dva područja na Sveučilištu: tehničkom i umjetničkom. Kroz svoje predstavnike Fakultet treba doprinijeti unaprjeđenju ovih područja. Arhitektonski fakultet unutar Sveučilišta ima bliske veze s više grupa sastavnica što bi u budućnosti trebalo intenzivirati. To su AGG skupina, umjetničke akademije, razvojne grupacije oko teme obnovljivih izvora energije ili pametnih gradova.

Važna uloga Arhitektonskog fakulteta u okviru Sveučilišta u Zagrebu je da ekspertnim i kreativnim znanjem svojih nastavnika sudjeluje u razvoju njegovih infrastrukturnih projekata. Novi kampusi i sveučilišni sadržaji predstavljaju obavezu i izazov Fakultetu.

Europski visokoškolski sustav

Arhitektonski fakultet je uspješno 2005. izvršio potrebne prilagodbe u strukturi i sadržaju kako bi postao kompatibilan s Europskim visokoškolskim sustavom u području arhitektonskog i dizajnerskog obrazovanja. Naši bivši studenti po svom su cjelovitom obrazovanju prepoznati, kako u profesionalnom tako i akademskom okruženju, u svim zemljama EU.

Naš se fakultet kontinuirano nalazi na listi pedeset najboljih arhitektonskih škola u Europi, u prestižnom izboru "Europe's Top 100 Schools of Architecture and Design" (izabranih 50 iz područja arhitekture i 50 iz područja dizajna) uglednog časopisa Domus. Kad se zna da u Europi postoji oko 700 fakulteta za arhitekturu i dizajn, postaje jasna uspješnost i relevantnost koju ima Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Prof. dr. sc. Bojan Baletić, dia
Zagreb, 02.02.2022.